

Årsmelding for Folkehelsealliansen Nord-Trøndelag

Perioden 6.10.2017 - 30.09.2018

Arbeidsutvalgets sammensetning

- Steinar Krokstad (leder), HUNT forskningssenter NTNU
- Kristine Svendsen (nestleder og medlem av AU), LO i Nord-Trøndelag
- Dina von Heimburg (medlem av AU), Kommuneregion Verdal, Levanger og Frosta
- Trond Stian Jenssen (medlem av AU), Kommuneregion Ytre Namdal
- Frode Tiller Skjervø (medlem AU), Trygg Trafikk
- Frode Mo/Betsy Sand (vara til AU med møterett), Nasjonalforeningen for folkehelsen
- Kyrre Kvistad (sekretær), Trøndelag fylkeskommune (Nord-Trøndelag fylkeskommune til 31.12.2017) har ivaretatt sekretariatsrollen i alliansen.

Folkehelsealliansen

Folkehelsealliansen består i dag av 32 unike medlemmer, et antall som kommer til å øke etter hvert som nye aktører i den sørlige delen av fylket slutter seg til. Kommunene deltar gjennom sine kommuneregioner.

Folkehelsealliansen har møter to ganger i året, i tillegg arrangerer alliansen en årlig regional folkehelsekonferanse.

Trøndelag fylkeskommune ivaretar sekretariatsfunksjonen i alliansen (Nord-Trøndelag fylkeskommune til 31.12.2017). Dette i kraft av sin rolle om å samordne folkehelsearbeidet i fylket (hjemlet i Folkehelseloven).

Arbeidsutvalgets møter

AU har i perioden hatt til sammen 12 møter. Ett møte var lagt til Scandic Hell på Stjørdal, tre møter har vært ved HUNT forskningssenter i Levanger, fire møter har vært ved Fylkets hus i Steinkjer og fire møter har vært via skype. Arbeidet i AU har vært sentrert rundt planlegging av alliansens aktiviteter i perioden. Disse er i det påfølgende beskrevet nærmere.

Arrangementer

6. oktober 2017 – *Folkehelsekonferansen 2017* ved Stiklestad Nasjonale Kultursenter

Konferansen samlet i alt 114 deltakere.

Program 6. oktober 2017 - Stiklestad Nasjonale Kultursenter

Møteleder: Berit Fikse

(Med forbehold om endringer)

- 9.30 – 10.00 *Oppmøte/registrering/kaffe*
- 10.00 – 10.10 *Åpning – kulturelt innslag*
- 10.10 – 11.00 *Folkehelsearbeid i lokalsamfunnet - om supersettingsprosjekter i Danmark*
v/ forsker Paul Bloch, Steno Diabetes Center Copenhagen
- 11.00 – 11.30 *Hvordan forbedre det norske kostholdet? Statens, produsentenes og dagligvarebransjens rolle*
v/ professor Liv Elin Torheim, Høgskolen i Oslo og Akershus og leder av Nasjonalt råd for ernæring

11.30 – 11.45 Pause

11.45 – 12.20 *Lokale eksempler på mattilbud i skole, bedrift og institusjon*

- *Sørli skole – skolemåltid for bedre helse!*
v/ rektor John Arne Vestnor, Sørli skole i Lierne

- *Kosthold i arbeidslivet*
v/ prosjektbas Svein Inderdal, Semi Elektro AS

- *Måltider for eldre i Tydal kommune*
v/ sykepleier Gunhild Vigdal Aune, Tydal kommune

MATerVITALT – posterutstilling, Helse Nord-Trøndelag HF

12.20 – 12.30 *Utdeling av Folkehelseprisen*

12.30 – 13.15 Lunsj

13.15 – 13.45 *«Mat og marked» - dagligvarebransjens bidrag til et sunnere kosthold i befolkningen?*

v/ representanter fra dagligvarebransjen COOP, KIWI og REMA

13.45 – 14.15 *«Mat for bedre helse» - paneldebatt med innleiderne*

14.15 – 14.40 Pause med kaffe og forfriskninger

14.40 – 15.40 *«Bedre mental helse» - ABC-metoden*
v/ høgskolelektor Ruth Marie Donovan, Høgskulen på Vestlandet - Institutt for sykepleiefag

15.40 – 15.45 *Oppsummering og avslutning*

23. februar 2018 – Fagdag om ABC ved HUNT forskningssenter i Levanger

Fagdagen samlet 38 deltakere.

HUNT forskningssenter, Levanger

Tid	Tema	Innleder/ansvarlig
0900 - 0910	Seminar for Folkehelsealliansen Velkommen	Steinar Krokstad
0910 – 1100	Hva er ABC og hva innebærer den? Hva er ABC-modellen? Hvordan kan man jobbe med ABC-modellen? Vitenskapelig dokumentasjon. Hva ser vi av effekter? Hva gjør man for å gjøre folk mer aktive, mer engasjert og deltakende? Det offentlige og de frivillige organisasjonenes rolle og betydning i modellen.	Ziggi Ivan Santini, Carsten Hinrichsen (DK)
1100 - 1120	Hvordan kan ABC modellen benyttes i klinikk og kommune (psyk sykepleie, raskere psykisk helsehjelp)?	Arne Okkenhaug Dina von Heimburg
1120 - 1200	Lunsj	
1200 - 1230	Hvordan kan Folkehelsealliansens partnere benytte ABC? Diskusjon	SK, Kyrre Kvistad
1230	Slutt på seminar for Folkehelsealliansen	
1300 - 1430	Aktuell samfunnsmedisin, åpent folkemøte om ABC • Årets tema for Folkehelsealliansen (10 min) • Hva er ABC-modellen og hvordan er erfaringene i Danmark (40 min) • Hvordan kan ABC modellen benyttes i klinikken, kommune og frivilligheten (10 min) • Åpen diskusjon (1400 – 1430)	SK ZIS , CH AO, DvH Alle, publikum
1430	Slutt	

5. april 2018 – *Vår møte* ved HUNT forskningssenter i Levanger

Vår møtet samlet 30 deltakere.

Program torsdag 5. april 2018

Møteleder: Kyrre Kvistad

Klokkeslett	Tema
09.30 – 10.00	Oppmøte/registrering/kaffe
10.00 – 10.15	Åpning – velkommen - Om status, dagens program, årets program, info om ABC-konferanse i Oslo v/ Steinar Krokstad, leder i Folkehelsealliansen Nord-Trøndelag
10.15 – 10.45	Hva kan Folkehelsealliansen bety som verktøy for fylkeskommunens folkehelsearbeid, partnerskapsarbeidet og for samarbeidet med tredje sektor? v/ Karen Espelund, fylkesdirektør for kultur og folkehelse, Trøndelag fylkeskommune
10.45 – 11.15	Hvordan skaper vi en Folkehelseallianse for hele Trøndelag? Steinar Krokstad og Kyrre Kvistad leder diskusjonen. - Om hvordan partnere er organisert i det nye fylket – en oversikt - Kommunikasjonsstrategi for et nytt partnerskap - Fylkeskommunens rolle diskuteres og tydeliggjøres - Fatte vedtak om at alliansen blir for hele fylket?
11.15 – 11.30	Pause
11.30 – 12.00	Medlemsoversikt i Folkehelsealliansen v/ Kyrre Kvistad - Presentasjon av nye medlemmer - Rekruttering av medlemmer?
12.00 – 12.40	Lunsj
12.40 – 13.00	Hva er ABC for bedre mental helse? v/ Arne Okkenhaug, Steinar Krokstad Oppsummering og referat fra seminar på HUNT 23. februar 2018
13.00 – 14.15	Hvordan ta i bruk ABC-metodikken i praksis? v/ Arne Okkenhaug, Steinar Krokstad - Info om mulighet for å søke Gjensidigestiftelsen om finansiering av ABC-satsing – frist: september <u>Gruppearbeid med følgende spørsmål:</u> 1. Vi trenger et nav; at en av alliansepartnerne tar «motor-rollen» og som står som søker til Gjensidige. Hvem bør/kan ta denne rollen? 2. ABC og alliansens arbeid må samkjøres med fylkets program for folkehelsearbeid. Hvordan kan det skje? 3. Hvordan engasjere alle alliansepartnerne i arbeidet? 4. Oppsummering
14.15 – 14.30	Fruktpause
14.30 – 15.00	Gjennomgang og behandling av «FANT-rapport nr. 2 – Mat for bedre helse» v/ Kyrre Kvistad
15.00	Oppsummering og avslutning

Folkehelseprisen 2017

Under folkehelsekonferansen 6. oktober ble *Folkehelseprisen 2017* tildelt kokk Rune Sandø for sitt mangeårige engasjement for å fremme sunne matvaner, særlig hos barn og unge. Sandø har vært den perfekte kokk og kursholder i det nasjonale kostholdsprogrammet Fiskesprell i Nord-Trøndelag, og han har gjennom ti år holdt kurs til ansatte i over 150 barnehager og skolefritidsordninger i Nord-Trøndelag.

Rune Sandø med Folkehelseprisen 2017 - diplom og glasskunst laget av kunstneren Heidi Mitsel Bullen
Foto: privat, gjengitt fra Fosna-Folket

Publikasjoner

- Rapport nr. 2 – Mat for bedre helse
- Kronikk i Adresseavisen 4. september 2018 – Folkehelsealliansen i Trøndelag

Steinkjer, 25. april 2018

FANT-rapport nr. 2 – Mat for bedre helse

Kronikk i Adresseavisen 4. september 2018

Mat for bedre helse var folkehelsealliansen sitt hovedtema i 2017 og rapporten gjenspeiler aktiviteter og tiltak som noen av alliansepartnerne har rapportert gjennomført innenfor temaområdet i perioden. Fremst i rapporten er det et flott innledningskapittel om mat for bedre helse skrevet av *Camilla Sandvik Børve* og *Steinar Krokstad* i fellesskap. Her tar de for seg utviklingen i norsk kosthold – status og trender, og noen betraktninger om hva alliansen kan gjøre for å bidra til et bedre kosthold i befolkningen.

Folkehelsekonferansen 2017 hadde også mat for bedre helse som hovedtema. Som vedlegg bakerst i rapporten finner leserne programmet fra konferansen, samt alle presentasjonene som ble benyttet.

Hensikten med kronikken var i første rekke å gjøre alliansen kjent og vekke interesse hos etater, organisasjoner og kommuner i sørfylket for om mulig å rekruttere nye medlemmer til Folkehelsealliansen i Trøndelag.

Kronikkens hovedforfatter er Steinar Krokstad, daglig leder av HUNT forskningssenter NTNU, professor i sosialmedisin og leder av Folkehelsealliansen i Trøndelag. Kronikken er skrevet i samarbeid med Karen Espeland, fylkesdirektør for kultur og folkehelse Trøndelag fylkeskommune, Jan Vaage, fylkeslege Fylkesmannen i Trøndelag, Morten Wolden, rådmann Trondheim kommune og Kyrre Kvistad, sekretær Folkehelsealliansen/fagkoordinator folkehelse Trøndelag fylkeskommune.

Prosjekt ABC for bedre helse i befolkningen

ABC for bedre mental helse i befolkningen har vært alliansens hovedsatsingsområde i 2018. Som tidligere omtalt i årsmeldinga ble ABC-metodikken presentert både under Folkehelsekonferansen på Stiklestad høsten 2017 og i et eget ABC-seminar i februar 2018. Alliansepartnerne har vist stor interesse for konseptet, og det ble under ABC-seminaret i februar besluttet at alliansen skulle prøve å få til en skikkelig ABC-satsing. På vegne av alliansen tok Røde Kors på seg ansvaret å stå bak en søknad til Gjensidigestiftelsen om økonomisk støtte av en 3-årig «ABC-kampanje». En skrivegruppe påtok seg ansvaret å lage en prosjektbeskrivelse og en søknad. To søknader ble sendt Gjensidigestiftelsen innen fristen 15. september 2018, én fra Røde Kors i nordfylket og én fra Røde Kors i sørfylket. Til sammen er det søkt om 3 millioner kroner i støtte til en satsing i perioden 2019-2021. Alliansen fikk også kr. 150 000,- i forprosjektstøtte fra Trøndelag fylkeskommune for å komme i gang med satsingen. Dette i påvente av svar fra Gjensidigestiftelsen; som forventes medio desember 2018.

Andre aktiviteter

Folkehelsealliansen hadde i samarbeid med HUNT 4 stand på Trondheim Torg ifm. Nasjonalforeningens «Folkehelsetorg» lørdag 9. juni 2018. Der ble Folkehelsealliansens leder Steinar Krokstad, høyst fortjent, tildelt Nasjonalforeningen for folkehelsen sin pris for sitt arbeid for folkehelse.

Fylkesleder Nasjonalforeningen Trøndelag Nord Betsy Sand, «Folkehelsens KONGE» Steinar Krokstad og daglig leder Nasjonalforeningen Trøndelag Frode Mo

Til standen i Trondheim 9. juni ble det for øvrig laget en enkel «hand-out» om alliansen som ble utdelt til interesserte forbipasserende.

 	Folkehelsearbeid handler om å påvirke utviklingen i samfunnet slik at levekårene i økende grad skaper god helse for alle, og å påvirke helseatferd i befolkningsmassene. Dette krever et bredt engasjement og et samarbeid mellom mange samfunnsaktører. Folkehelsealliansen, som ble stiftet 1. oktober 2015 i Nord-Trøndelag, utvides nå til hele Trøndelag. Folkehelsealliansen i Trøndelag (FIT) er «fit for folkehelsearbeid» i hele fylket! Folkehelsealliansen består i dag av 32 unike medlemmer, et antall som kommer til å øke etter hvert som nye aktører i den sørlige delen av fylket slutter seg til. Kommunene deltar gjennom sine kommuneregioner. Folkehelsealliansen har møter to ganger i året, i tillegg arrangerer alliansen en årlig regional folkehelsekonferanse. Trøndelag fylkeskommune ivaretar sekretariatsfunksjonen i alliansen. Dette i kraft av sin rolle om å samordne folkehelsearbeidet i fylket (<i>hjemlet i Folkehelseloven</i>). Folkehelsealliansen i Trøndelag skal: ✓ være et forum for ikke-kommersielle aktører i fylket som ønsker å samarbeide om bedre folkehelse. ✓ stimulere til helsefremmende levevaner og helsefremmende bo- og arbeidsmiljø, lære-, leke- og fritidsmiljø. ✓ utvikle sterke partnerskap og samarbeid for å løse felles utfordringer og forløse felles muligheter. ✓ forplikte de enkelte aktører til å arbeide gjennom egne nettverk og mot egne målgrupper for å nå felles mål. ✓ med sin samlede kompetanse og kapasitet være en premissleverandør for utforming av politikk, kunnskapsutvikling, programmer og tiltak som fremmer helsen til alle i Trøndelag.
Kjerneverdier ✓ Samhandlende. Vi skal gjøre hverandre gode og sterke. ✓ Altruistiske. Vi arbeider til beste for fellesskapet. ✓ Tillitvekkende. Vi bygger på kunnskap, skal være pålitelig, skal lyttes til og regnes med i folkehelsearbeidet ✓ Innovative. Vi skaper nye løsninger og felles muligheter, og bidrar til kunnskapsutvikling i folkehelsearbeidet. Våre innsatsområder ✓ 2016 – Hverdagsaktivitet og aktiv transport ✓ 2017 – Mat for bedre helse ✓ 2018 → Bedre mental helse 	 Styret Steinar Krokstad, HUNT forskningscenter NTNU (leder) Kristine Svendsen, LO i Trøndelag (nestleder) Dina von Heimburg, Kommunerepresentant Trond Stian Jenssen, Kommunerepresentant Frode Tiller Skjervø, Trygg Trafikk Frode Mo/Betsy Sand, Nasjonalforeningen for folkehelsen (vararepresentant) Sekretariat Kyrre Kvistad, Trøndelag fylkeskommune fant.ntfk.no www.facebook.com/folkehelsealliansen

Steinkjer 30. september 2018

Steinar Krokstad (leder)

Kristine Svendsen (nestleder)

Trond Stian Jenssen (AU-medl.)

Frode Tiller Skjervø (AU-medl.)

Dina von Heimburg (AU-medl.)

Frode Mo/Betsy Sand (AU-medl.)

Kyrre Kvistad (sekretær)